

T.C. TİCARET BAKANLIĞI

Dış Ticaret Beklenti Anketi

2019 4. Çeyrek Dönemi Beklentilerine İlişkin
Genel Değerlendirmeler

7 Ekim 2019

DIŞ TİCARET BEKLENTİ ANKETİ (DTBA)

İHRACAT VE İTHALAT BEKLENTİ ENDEKSLERİ (2019 4. ÇEYREK)

1. DTBA Hakkında Dönemsel Bilgiler

Dış Ticaret Beklenti Anketi (DTBA), Türkiye İstatistik Kurumundan alınan dış ticaret istatistiklerine göre, 2018 Eylül ayı itibarıyla yıllıklandırılmıŐ rakamlara göre en fazla ihracat ve ithalat yapan ilk 500'er firmaya uygulanmaktadır. 2019 yılının 4. çeyreğine ilişkin soruların yer aldığı anket formu 735 firmaya gönderilmiŐ olup, 593 firma anketi yanıtlamıŐtır. Buna göre, anketin cevaplanma oranı %80,7 olmuştur.

Anketi yanıtlayan 593 firma, 2018 Eylül ayı itibarıyla yıllıklandırılmıŐ rakamlara göre toplam ihracatın %46,4'ünü ve toplam ithalatın %52,4'ünü temsil etmektedir. Anket formunu yanıtlayan firmaların %22,4'ü sadece ihracat ve %16,7'si sadece ithalat yaparken, %60,9'u hem ihracat hem ithalat yapmaktadır.

İhracat ve İthalat Beklenti Endekslerine İlişkin Genel Değerlendirmeler¹

2019 yılının 4. çeyreğinde;

- **İhracat Beklenti Endeksi**, 2019 yılı 3. çeyrekte 123,3 endeks değerine göre **14,4 puan azalarak 108,9** seviyesinde gerçektelemiŐtir. İhracat Beklenti Endeksi geçen yılın aynı dönemine göre **2,7 puan azalmıŐtır**.
- **İthalat Beklenti Endeksi**, 2019 yılı 3. çeyrekte 98,1 olan endeks değerine göre **1,6 puan azalarak 96,5** seviyesinde gerçektelemiŐtir. İthalat Beklenti Endeksi geçen yılın aynı dönemine göre **3,6 puan azalmıŐtır**.
- **İhracat Beklenti Endeksini "Şu Anda Kayıtlı İhracat Sipariş Düzeyi"** yayılım endeksi negatif etkilerken diğer yayılım endekslerinin 100'den büyük olması sebebiyle Endeksi pozitif etkilediği görölmektedir.
- **İthalat Beklenti Endeksini ise "Şu Anda Kayıtlı İthalat Sipariş Düzeyi" ve "İthalat Beklentisi (Gelecek 3 Ay)"** yayılım endeksleri negatif etkilerken diğer yayılım endeksleri ise 100'den büyük olması sebebiyle Endekse pozitif katkıda bulunmuŐtur.

Dış Ticaret Beklenti Endeksleri	Yayılım Endeksi 100'ün üstünde (+), 100'ün altında (-)	Bir önceki çeyreğe göre değişim; artış(+), azalış(-)
İhracat Beklenti Endeksi	+	-
İhracat Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	+	-
İhracat Sipariş Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	+	-
Şu Anda Kayıtlı İhracat Sipariş Düzeyi	-	-
İhracat Sipariş Düzeyi (Son 3 Ay)	+	-
İthalat Beklenti Endeksi	-	-
İthalat Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	-	-
İthalat Birim Fiyatı Beklentisi (Gelecek 3 Ay)	+	+
Şu Anda Kayıtlı İthalat Sipariş Düzeyi	-	-
İthalat Sipariş Düzeyi (Son 3 Ay)	+	+

➤ ***İhracata İlişkin Değerlendirmeler***

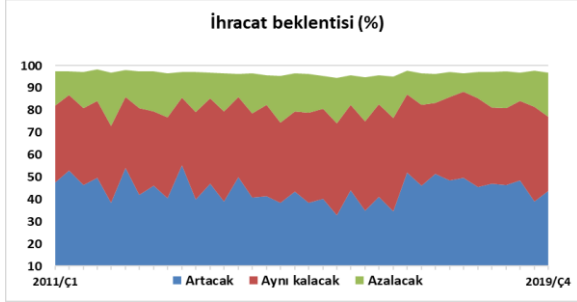
2019 yılının 4. çeyreğine ilişkin beklentileri ölçmeyi amaçlayan DTBA'ya katılım sağlayan ihracatçı firmaların (494 firma) en çok ihracat yaptığı sektörler; ana metal sanayi (66 firma), gıda ürünlerinin imalatı (49 firma), kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı (42 firma), tekstil ürünlerinin imalatı (41 firma), motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı (41 firma) ve giyim eşyaları imalatı (37 firma) olarak sıralanmaktadır.

Gelecek 3 aylık dönemde ihracatçı firmaların hedef pazar olarak belirttiği ilk 3 ülke sırasıyla **ABD, Çin ve Hindistan** olarak öne çıkmaktadır.

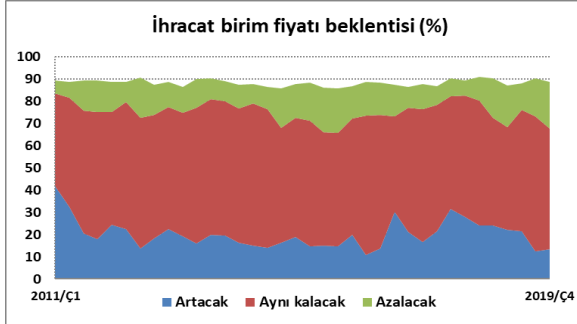
¹ Endekslere dahil edilen soruların yayılma endeksleri ihracat/ithalat rakamlarına göre ađırlıklandırılmıŐ frekanslar üzerinden hesaplanmıŐtır.

Ankete katılım sağlayan ihracatçı firmaların cevaplarına göre 2019 yılı 4. çeyrekte²,

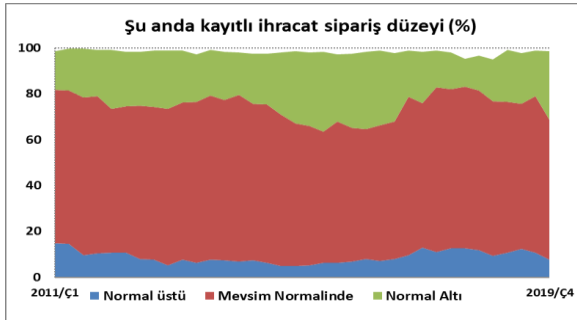
- ihracatçı firmaların çoğu ihracatın artacağı yönünde beklentilere sahiptir. İhracatın azalacağını belirtenlerin oranı nispeten daha düşüktür.

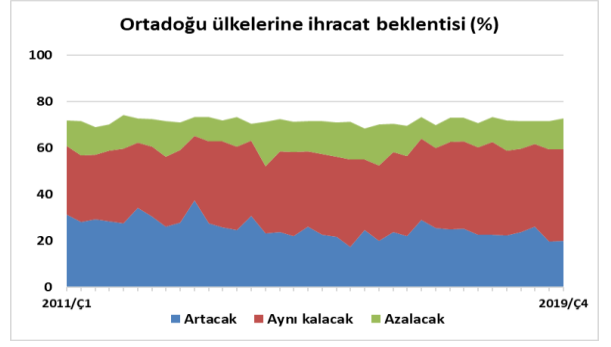
- ihracat birim fiyatının aynı kalacağını bekleyenlerin oranı çoğunlukta, azalacağını bekleyenlerin oranı artacağını bekleyenlere göre daha fazladır.

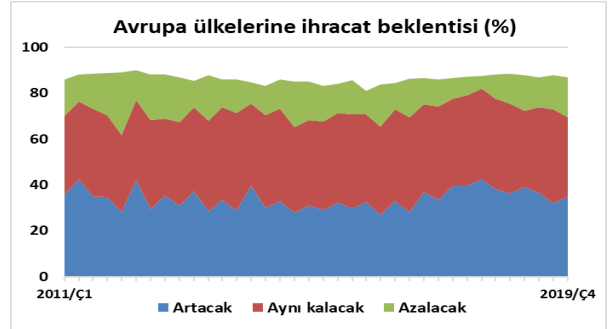
- Şu anda kayıtlı ihracat sipariş düzeyinin normalin üstünde gerçekleştiğini belirten firma sayısı genel olarak oldukça düşük seyretmekte olup, mevsim normalinde olduğunu belirten firma sayısı çoğunluktadır.

- Ortadoğu ülkelerine ihracatın aynı kalacağını belirten firma sayısı çoğunluktadır. Bununla birlikte, ilgili çeyrekte Ortadoğu ülkelerine ihracatın artacağı yönündeki beklentilerin zayıflayarak devam ettiği görülmektedir.

- Avrupa ülkelerine ihracatın artacağını belirtenlerin oranı ile aynı kalacağını belirtenlerin oranının hemen hemen aynı olduğu, azalacağını belirtenlerin oranının ise nispeten daha düşük olduğu görülmektedir.

➤ **İthalata İlişkin Değerlendirmeler**

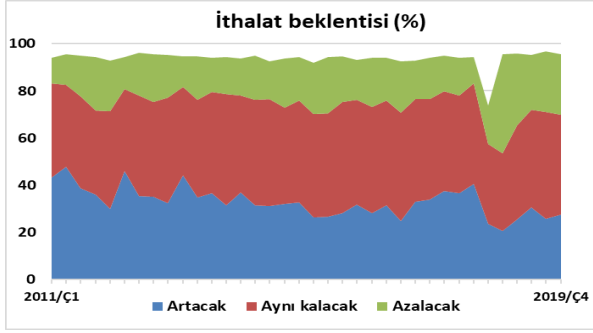
2019 yılı 4. çeyrekte, DTBA'ya katılım sağlayan ithalatçı firmaların (460 firma) en çok ithalat yaptığı sektörler; kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı (81 firma), ana metal sanayi (73 firma), başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı (36 firma), motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı (35 firma) ve bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri (31 firma) olmuştur.

Ankete katılım sağlayan ithalatçı firmaların cevaplarına göre 2019 yılı 4. çeyrekte³,

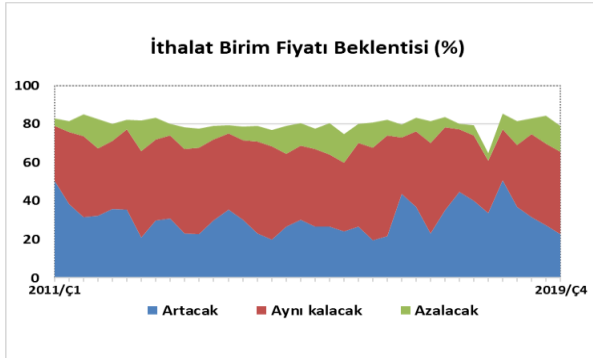
- İthalatçı firmaların çoğu ithalatın aynı kalacağını belirtmiştir. İthalatın artacağını belirtenlerin oranı azalacağını belirtenlere göre fazladır.

² Verilerin daha detaylı hali Toplu Sonuçlar tablosunda yer almaktadır.

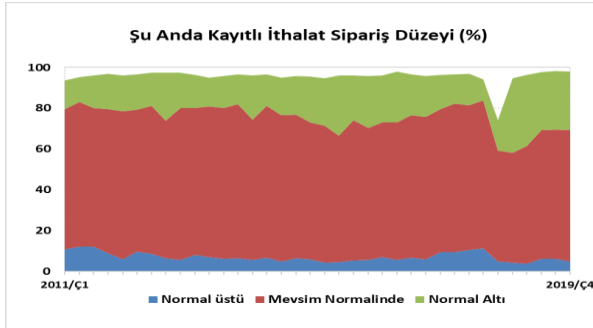
³ Verilerin daha detaylı hali Toplu Sonuçlar tablosunda yer almaktadır.

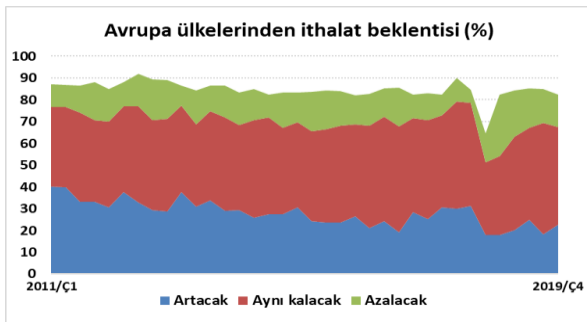
- İthalat birim fiyatına ilişkin beklentilerin çoğunluğu aynı kalacağı yönündedir. Artacak beklentileri, azalacak beklentilerine göre daha yüksektir.

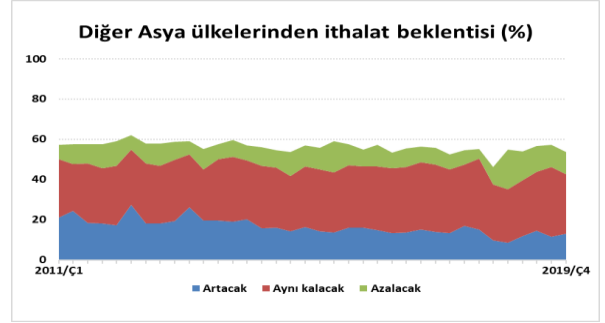
- Şu anda kayıtlı ithalat sipariş düzeyinin normalin üstünde gerçekleştiğini belirten firma sayısı genel olarak oldukça düşük seyretmekte olup, mevcut ithalat sipariş düzeyinin mevsim normalinde olduğunu belirten firma sayısı çoğunluktadır.

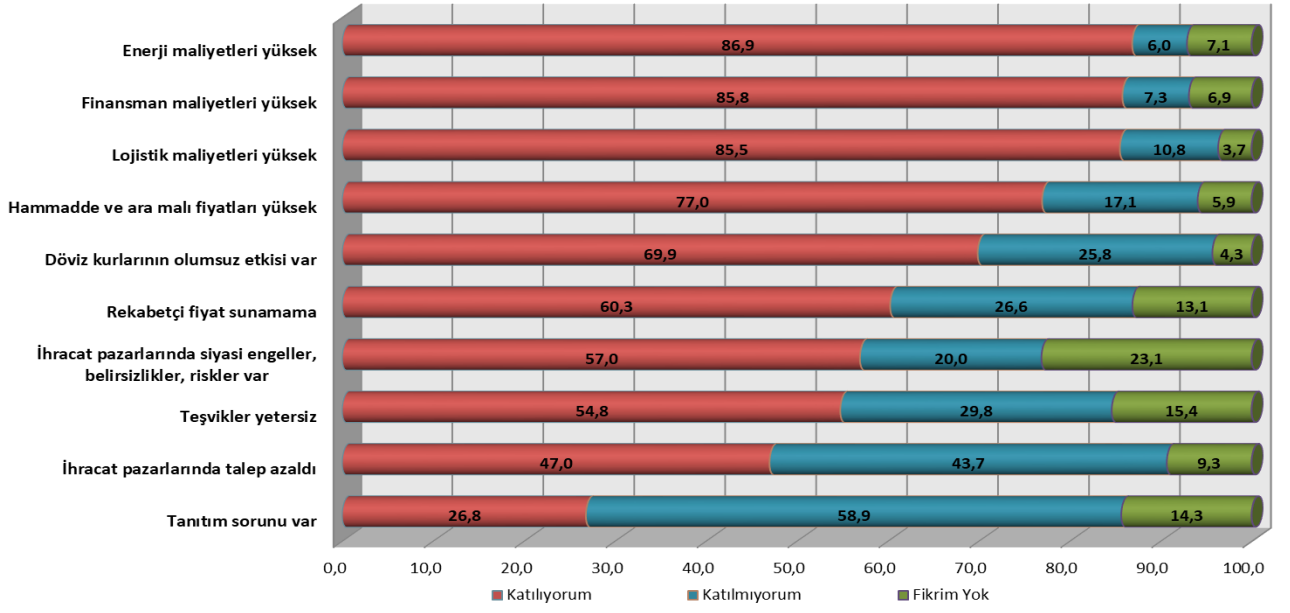
- Avrupa ülkelerinden ithalatın aynı kalacağını belirten firmalar çoğunlukta olmakta birlikte, artış bekleyenlerin oranı azalış bekleyenlere göre daha fazladır.

- Diğer Asya ülkelerinden ithalatın aynı kalacağını belirten firmalar çoğunlukta olmakta birlikte, artış bekleyenlerin oranı azalış bekleyenlere göre daha fazladır.

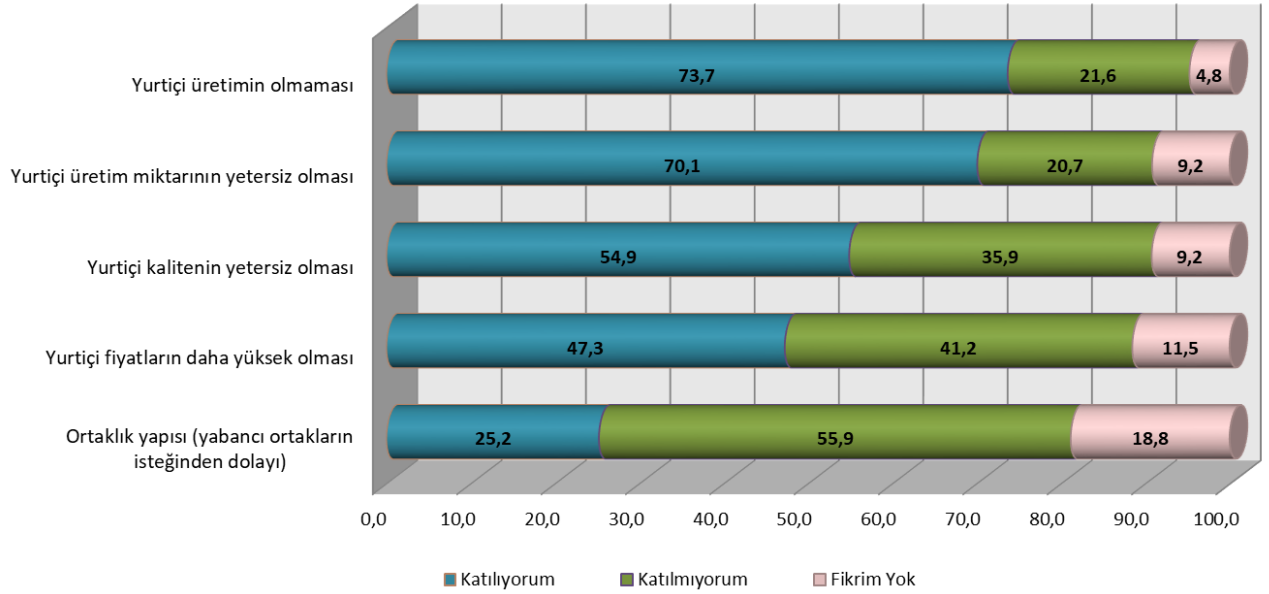

Firmaların İhracat Yaparken Karşılaştığı Sorunlar (%)

- Firmaların ihracat yaparken karşılaştığı sorunlarda, 2019 yılı 4. çeyrek itibarıyla, enerji maliyetlerinin yüksekliği (%86,9), finansman maliyetlerinin yüksekliği (%85,8) ve lojistik maliyetlerinin yüksekliği (%85,5) ilk sıralarda gelmektedir. Bunları, hammadde ve ara malı fiyatlarının yüksekliği (%77,0) ve döviz kurlarının olumsuz etkileri (%69,9) takip etmektedir.

Firmaların İthalat Yapma Nedenleri (%)

- 2019 yılı 4. çeyrek itibarıyla, yurtiçi üretimin olmamasından dolayı ithalat yaptığını belirten firmaların oranı %73,7 olurken, yurtiçi üretim miktarının yetersiz olmasını ve yurtiçi kalitenin yetersiz olmasını ithalat nedeni olarak belirten firmaların oranları sırasıyla %70,1 ve %54,9 olmuştur. Bu nedenleri, yurtiçi fiyatların daha yüksek olması (%47,3) ve ortaklık yapısı (%25,2) takip etmektedir.